

Bilim ve Teknik Kulübü

G ü l g ü n A k b a b a

FLAMİNGOLARA TÜRK HALKALARI!

Tam 66 kişi, ayaklarında çorapları, sabah gün ağarmadan tuz tavasının içerisinde dizlerine kadar suya ve çamura batmış bir biçimde başladılar yürümeye. Alanda yalnız olmadığını hisseden ergin flamingolar kısa bir süre sonra uçarak tavadan uzaklaştılar ve geride yalnızca biz ve uçamayan yavru flamingolar kaldı. Yürünen yer, Tekel Çamaltı Tuz İşletmesi'ndeki tuz tavalardan birisi, alan İzmir Kuş Cenneti (Gediz deltası). Buranın bizim için eşsiz bir yeri var çünkü bu sene bu alanda flamingolar başarıyla yavruladılar. Amaç, bu sene doğan flamingo yavrularından 200'ünün halkalanması, bunun için de bir arada bulunan flamingo yavrularını önceden kurduğumuz "çevrik" adı verilen yere doğru yönlendiriyoruz; yani "kışkırlıyoruz". Kapıları kapanınca bir yuvarlak biçimini alan çevriğin içerisine 200 yavrunun girdiği kesinleşince kapılar kapanıyor ve herkes başlıyor karınca gibi çalışmaya. Herkesin aklındaki en önemli nokta: flamingolara zarar vermemek.

Türkiye bir ilke imza attı; bu yıldan itibaren Türkiye'de doğan 200 flamingo yavrusunun nereye göç ettiğini artık biz de öğrenebileceğiz. İzmir Kuş Cenneti'nde, Türkiye 1. Flamingo Halkalama Çalışması, 66 gönüllünün katılımıyla, 17 Ağustos Pazar günü gerçekleşti. Bu çalışmayla, İzmir Kuş Cenneti'nde doğan flamingo yavrularının 200'ünün bacaklarına birer halka takıldı. Halkalama öncesinde İzmir Kuş Cenneti Ziyaretçi Merkezi'nde, katılımcılara halkalama ve flamingo projesi konusunda 2 günlük bir eğitim verildi.

Halkalama

Halkalama çalışmaları, birçok farklı kuş türü üzerinde ve bu canlıların davranışlarını anlayabilmek için uygulanan bir yöntem olarak tanımlanabilir. Flamingolara takılan halkalarsa biraz daha özel; bireylerin sağ tibialarına (bacaklarının üst kısmı) renkli PVC bir halka ve sol tibialarına da bir metal halka takılıyor. PVC halkanın üzerinde bireylere özgü kodlar bulunuyor. Bu kodları aslında her bireye verilen bir isim olarak da düşünebiliriz. Tek önemli noktaysa, aynı isme sahip iki fla-

mingo bulunmuyor, yani her isim eşsiz. Türkiye halkalarındaki bütün kodlar "T/" karakterleriyle başlıyor ve sonrasında 3 karakter bulunuyor. Örneğin "T/AAA", bu sene flamingo yavrularına takılan halka kodlarından birisi. Bu kodlar 300 metreye kadar teleskopla okunabiliyor. Okunan kodlar aracılığıyla her bireyin hareketleri takip edilebiliyor.

Flamingolara takılan metal halkalarsa daha farklı bir amaca hizmet ediyor; halkaların üzerinde, halkalamanın yapıldığı ülkeye özgü bir adres ve yine bireylere özgü bir kod bulunuyor. Örneğin Türkiye'de takılan metal halkaların hepsinin üzerindeki adres: "ODTÜ - KAD ANK - TURKEY" (KAD, "Ulusal Kuş Halkalama Programı"nın yürütücülüğünü yapan Kuş Araştırmaları Derneği'ni temsil ediyor). Ölü bir halkalı flamingo bulunduğu durumlarda, gerekli bilgiler ve halkalar işte bu adrese postalanarak, ilgili kişi ve kurumlar bilgilendirilebiliyor. Bir de halka üzerinde yine bireyle özgü kodlardan bahsetmiştik, bu kodlar da PVC halkanın kaybedilmesi durumunda 100 met-

reye kadar okunabiliyor. Bu yolla da yine bireyler hakkında bilgi toplanmaya devam edilebiliyor. Türkiye'deki flamingolara takılan metal halkaların üzerindeki kod FL001 - FL200 arasında değişiyor.

Halkaların okunması yoluyla elde edilen bilgiye ülkemizde yapılmaya başlanan çalışmalardan bir örnek vermek gerekirse, bu sene Gediz deltası Çamaltı tuzlasındaki flamingo kuluçka adalarında gözlenen bireylerin arasında 40'ının halkalı olduğu belirlendi. Bu bireylerin halka kodları okundu ve sonuçta 40 bireyin 32'sinin Fransa, üçünün İspanya, dördünün Sardinya ve birinin İtalya'da doğdukları, yaşlarının 3-18 arasında değiştiği ve bunların içerisinde üç Fransız flamingosunun bu sene Gediz deltasında başarıyla yavruladıkları belirlendi.

Her bireye özgü bir kod yani bir anlamda "isim" taşıyan bu halkalar, kuş gözlemcilerinin kullandığı teleskopla çok rahat bir biçimde okunabiliyor. Yani ihtiyacımız olan tek şey aslında okuma yazma bilgisi ve biraz da dikkat. Okunan

bu kodlar gözlem yaptığımız alanla ilgili biraz daha ayrıntılı bilgi eşliğinde bize bildirildiğinde, size bu bireylerin hayat hikayelerini gönderiyoruz. Yani artık gözlemediğiniz bireyin nerede doğduğu, sizden önce nerelerde gözlemediğini öğrenebiliyorsunuz. Yani siz de gözlemediğiniz bireyin davranışlarını takip edebiliyorsunuz.

Halkalamaya Türkiye'nin dört bir yanından katılan, çoğunluğu kuş gözlemcisi 66 kişinin özverili çalışmaları doğrultusunda halkalanan bütün flamingo bireylerinin, kanat uzunlukları, tarsus uzunlukları (bacaklarının alt kısmı) ve gaga uzunluklarının yanı sıra ağırlıkları da ölçüldü. Ayrıca bireylerin cinsiyetleri yalnızca görsel olarak çoğu zaman tayin edilemediğinden, genetik analizler yoluyla bireylerin cinsiyetlerini bulmak için her bireyden birkaç tüy örneği alındı.

Flamingo Projesi

Flamingolar doğaları gereği uzun mesafe göç edebilen türler. Bugüne kadar yapılan araştırmalar sonucunda flamingoların Akdeniz havzası ölçeğinde göç ettikleri ortaya çıkarılmış. Pekiyi böylesi bir bilgi, her bireyi bir diğerine benzeyen bu tür için nasıl elde edildi? Elbette yukarıda nasıl yapıldığından bahsettiğimiz halkalama yöntemiyle. Ancak yalnızca ulusal bazlı yapılan çalışmalar, flamingoların göç davranışlarını açıklamaya yetmiyor; Fransa'da doğan bir flamingo 5 yıl sonra Türkiye'de üremeye başlayabiliyor ve bir sonraki sene de İspanya'da. Yani ülke sınırlarını aşan flamingolar, aslında sürekli etkileşim halindedir ve yalnızca Türkiye'nin ya da başka bir ülkenin coğrafyası ile sınırlı bir popülasyonları yok. Bu yüzden yapılan çalışmaların belirli ülkelerle sınırlı tutulması doğru bilgilere ulaşmamızı engelliyor. Bu nedenle Akdeniz havzası ölçeğinde bu tip araştırmaların yapıldığı ülkelerin sayısının artırılması gerekiyor. Halihazırda Akdeniz havzasında Flamingo araştırma ağına Fransa, İspanya, İtalya, Türkiye, Moritanya ve İran dahil. Türkiye'de "Flamingo Projesi", Fransa'daki Tour du Valat Biyoloji İstasyonu desteğinde 2002 yılında başlatıldı. Proje Erciyes Üniversitesi ve Doğa Derneği tarafından yürütülüyor. Gediz deltasındaki halkalama, projenin ortakları arasında yer alan Ege Üniversitesi, İzmir Doğa Koruma ve Milli Parklar Başmühendisliği, Kuş Araştırmaları Derneği ve EgeDoğa Der-

neği ile birlikte gerçekleştirildi. Ayrıca, Silifke Özel Çevre Koruma Kurulu Müdürlüğü (ÖÇKK) ve Kuşadası Doğa Koruma ve Milli Parklar Mühendisliği de etkinliklere destek verdiler.

Flamingo projesiyle, flamingoların Türkiye'de kullandıkları önemli alanların belirlenmesi ve bu alanlara yönelik tehditlerin ortaya çıkarılması da amaçlanıyor. Bu alanlardan en önemli ikisi, hemen hemen her sene flamingoların üreme kolonilerini oluşturdukları Tuz Gölü ve Gediz deltası.

1970'lerden bu yana her sene sayıları 10.000 çifti bulan flamingolar, gölün bakir alanlarında gözlerden uzak bir biçimde kuluçkaya yatıyorlar. Gediz deltası da hem üreme hem de kışlama açısından flamingolar için hayati bir durak. Bu sene kışın ülkemizde sayılan 35.000'i aşkın flamingonun neredeyse yarıdan fazlasına Gediz deltası ev sahipliği yaptı.

Yapılan araştırmalar doğrultusunda bu sene Gediz deltasında 2500 çiftin üzerinde flamingonun kuluçkaya yattığı ve bu bireylerin 2000'in üzerinde yavru ürettiği belirlendi. Artık bu 2000 bireyin 200'ünün nereye göç ettiğini öğrenebileceğiz. Daha önce hiç yapılmamış olan bu çalışma sayesinde Türkiye'de doğan flamingolar da bilim dünyasında adlarını duyurabilecekler. Unutmayın, ne zaman ki bir flamingo gördünüz, bacaklarında sizi bir sürpriz bekliyor olabilir...

Eğer flamingo projesi hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak hatta projenin bir parçası olmak istiyorsanız lütfen bize yazın: ozge@kustr.org veya uozesmi@erciyes.edu.tr. Projede yer alabilmek için ihtiyacınız olan tek şeyse doğa sevgisi.

Özge Balkız *
Dr. Uygur Özesmi **

*Doğa Derneği Flamingo Proje Yürütücüsü

**Erciyes Üniversitesi Öğretim Üyesi

ONLAR

Çocukluğumda hep bir şeye inanırdım: "Gelecekte her şey çok güzel olacak". Tüm hastalıkların tedavisi bulunacak, savaşlar bitecek, kimse aç ve evsiz kalmayacak, mutlu insanlarla dolu çok güzel bir dünyada yaşayacağız. Üstelik yaşam da büyük olacağı için, annem ispanak yemem için bana baskı yapmayacak. Geçen yıllardan sonra beni çok şaşırtan şeyler oldu; bunların başında da dünyayı yanlış tahvil etmem gelir. Öyle ki devasa ilerlemelere rağmen birçok hastalığın tedavisi hâlâ yapılamıyor, üstelik karşımıza yeni hastalıklar çıktı. En büyük silahımız olan antibiyotikler bile artık işe yaramamaya başladılar. Ispanak konusunda annemin ısrarları artık yok; çünkü ben bu yemeği sevmeye başladım (Temel Reis kadar güçlü olamadıysam da, karşıma Kaba Sakal kadar kötüleri de çıkmadı). Ve mavi yuvarlak dünyamızı 20 yıl boyunca eskisine oranla çok daha fazla yoruldu, yıprandı ve kirletildi. Her tarafından delinip çıkartılan petrolle daha çok araba ve uçağı çalıştırdık, bizler daha çok ve çabuk seyahat ederken, o daha çok duman ile boğuldu, daha çok elektrik isterken o kadar çok ve büyük barajlar yaptık; bu kocaman kürenin dönüş hızını değiştirdik. Sonra atom çekirdeğinden enerji üretelim derken, Çernobil'i yaşadık göremediğimiz o radyoaktif tehlikeye metre kareye litre hesaba göre topraklarımıza düştü. Ardından bizler lösemeli yavrularımızla tanıştı, masum yüzlerindeki maskeleriyile.

Daha çok apartman yaptık, daha çok yol; bunun için daha çok ağaç kestik, daha çok asfalt döktük o dev kibrit kutularına girip kapılarımızı kapatırken kalplerimizi de kapattık. Sonra o yalnızlığı yok etmek için yanımıza dört ayaklı dostlar aldık; ama öyle herhangi birini değil tıpkı ayakkabı elbise alır gibi moda olanı seçtik. Kutuplarda kızak çeken Husky

ile Konya Altı'nda dolaşırken uçsuz bucaksız tepelerde sürü koruyan Kangalları apartmana sıkıştırıp, hafta sonu Bebek Parkı'nda hava atmaya, pardon hava almaya çıkarttık. Kilometrelerce koşan tazıları balkonda tuttuk. Sonra bunlarda zor geldi, sıkıldık; her gün dışarı çıkartmalıydık, yoksa tuvaletini o güzel mobilyalarımıza yapıyorlardı. O kadar iş gücü arasında aşısı bakımı, ooff kendisi gitse olmaz mı? Ama o bir KÖPEK, o bir KEDİ, yani o diğeri o öteki onun varlığı ancak beni mutlu ederse, bana yarar sağlarsa olmalı, eğer yararı yoksa ormanı yak, ağacı kes, hayvanı da sokağa at olsun bitsin.

Şu anda yaşadığımız kentte 30.000 sokak köpeği var; çoğu karışık ırktan olmasına rağmen azımsamayacak oranda ırk köpekler olduğu ortada ve ben bu satırları yazarken bu arkadaşlarım (ben onlara böyle seslenmekten mutluluk duyuyorum) çöpleri karıştırarak yiyecek bir şeyler arıyor. Çoğu bunları yaparken kendilerini taşıyan, arabayla çarpıp kaçan ve insanlar için onları itlaf eden insanlardan korunmaya çalışıyorlar. İnsanlar için itlaf etmek mi? Sanki bu sorunu köpekler ortaya çıkarttı. Küçük bir kız çocuğuna saldırıya kadar kaç kişi sokak hayvanlarından haberdardı? Daha doğrusu onların sorun olabileceğini ciddiye alıp çözüm yolları düşündü. Ama biz insanız, biz en tepedeyiz, yaşamak yalnızca bizim hakkımız, bu konuda rahatımızı bozan her şeyi yok etmek de en doğal hakkımız;

bu bazen bir orman, bazen bir köpek, bazen petrolü olan bir üçüncü dünya halkı olabilir; onlar da insan, ama olsun biz daha önemliyiz. Biz rahat olalım da onlar ne olursa olsun.

İşte bu düşünceler ışığında 4-Ekim'i, Dünya Hayvan Hakları Günü süzgeçten geçirilmeli. İnsanlığın teknolojik ilerlemesi akıl almaz boyutlara ulaşırken hâlâ avcı-toplayıcı bir kabileden çok daha az bir medenilik içinde yaşayan bizler hayvanları korumanın bir uygarlık görevi olduğunu, bu kutsal ve onurlu davranışı yapmanın medeniyet göstergesi olduğunu bilmek, en önemlisi hissetmek zorundayız. Bu yazıyı okuyan birçok kişinin yanlış olan serzenişlerini duyar gibiyim: "Zor durumdaki insanlar kurtuldu da hayvanlara mı sıra geldi?" Unutmayalım karşımızdaki acizlikleri binlerce yıldır ortada olan hayvanları korumayanlar, bunları kendi türdeşleri için yaparlar mı? Bu sorunun yanıtı için bir akşam haberleri izlemek sanırım yeterli.

Sorun biz arkamızı döndüğümüzde ortadan kalkmıyor. Çocukken dinlediğimiz masallardaki gibi bir dünya yaratmakta ya da bu mavi küreyi yok etmek de bizim elimizde. Yeter ki onları da biraz düşünelim. Gelecek güzel günlere.

S a v a ş V . G e n ç

4-Ekim Dünya Hayvan Hakları Günü

Ülkemizde de artık 4-Ekim her geçen yıl daha da önemsenerek kutlanmakta. Bu gün dolayısıyla Ankara'da KORUSEV derneği ve Meliha Yılmaz Doğal Hayatı Koruma Vakfı birliğine birtakım etkinlikler düzenlediler. Sabah 9:30 da TBMM önüne siyah çelenk bırakan gönüllüler hayvan haklarını koruma yasasının bir an önce çıkartılmasını, bu onurlu davranışın en kısa zamanda gerçekleştirilmesini istediklerini dile getirdiler. İç İşleri Bakanı'nın genelgesine rağmen hayvan itlafının devam ettiğini, hayvan barınaklarının durumunun çok kötü olduğunu söyleyen dernek üyeleri bu konulara insanların duyarlılığını protesto ettiler.

Ardından Gölbaşı Belediyesi'ni ziyarete giden dernek üyeleri, Başkan Dr. Cevat Kara'ya sokak hayvanları için yaptığı çalışmalardan dolayı teşekkür ettiler. Animal Protection Group Başkanı Ingo Marco Pannicke'nin belediye başkanına yolladığı teşekkür mektubunun okunmasının ardından kısa bir konuşma yapan Dr. Cevat Kara: Bu çalışmaların bir lütuf değil zorun-

luluk olduğunu, hayvanlar ve insanlar arasında üstünlüğü kabul etmediğini, üstünlüğün ancak daha çok ve sevgi adına yapılan çalışmalarla ortaya çıkabileceğini, yaşam alanlarını gasp ettiğimiz hayvanlar için yapılan bu çalışmaların ancak onlardan aldıklarımızın bir iadesi olduğunu söyledi. 4-Ekim'de yalnızca sokak hayvanlarını değil yaban hayatına ilgi gösterilmesi gerektiğini söyleyen Kara, ulusal su günleri çerçevesinde Mogan ve Eymir gölleri için yapacakları koruma çalışmalarından sözetti.

Gölbaşı Belediyesi Veteriner İşleri Müdürü Veteriner Hekim Fuat Hakkı Kaya, dört yıldan beri sahipsiz hayvanları koruma projesini yürüttüklerini, bu çerçevede 3000 köpeklik bir barınakları olduğunu, günümüze kadar 2000 köpek ve 500 kedinin kısırlaştırma ve aşılamalarının yapıldığını, sokağa uyum sağlayan hayvanların salındığını diğerlerininse barınaklarda bakımının sürdüğünü yaptığımız görüşme sırasında bize söyledi. Sokak hayvanlarının rehabilitasyonunun ciddi

bir sorun olduğunu söyleyen Kara bu konuda ciddi bir kayıtlama sisteminin olması gerektiğini, parayı ön koşul yapmanın yanlış olduğunu, Ankara'daki tüm belediyelerin ciddi bir işbirliği ve sıkı bir çalışmayla 8 ay gibi bir sürede sokak hayvanlarının kısırlaştırılma ve aşılamalarının bitirilebileceğini de açıkladı.

Gölbaşı Belediyesi çalışanlarını ziyaretinin sonrasında dernek üyeleri ülkemizde hayvan haklarının savunulması konusunda bir simge haline gelen Pako ve Hürriyet gazetesi köşe yazarı Bekir Coşkun'a özverili çalışmaları için teşekkür ziyaretinde bulundular. Bekir Coşkun, kendi ve Pako adına gelenlere teşekkür etti ve hayvan severler için siyasi görüşün asla söz konusu olamayacağını, hayvanlarla bağımızın tümüyle sevgi ve şefkat üzerine kurulu olduğunu, bu yüzden tartışma tartışma gibi kabalıkların hayvan severlerin davranışları olamayacağını söyledi. Coşkun "Bence duygular kanunların da üzerindedir. Türk Ceza Kanunu çok kalındır, ama Türkiye'de suç işleme oranı çok yüksektir. Bu iş kanunla değil sevgiyi aşılayarak, kavgaya etmeden yapılır" dedi. Coşkun, bu ziyareti Pako ve kendilerine güç verdiğini, ülkenin her yerinde hayvan haklarıyla ilgili hareketlerin giderek büyüdüğünü belirtti. Andree Coşkun ise "Bu konuda eşim de ben de yıllardır çok uğraşyoruz. Pako adının bu konuda öncü olması beni Pako'nun annesi olarak çok mutlu ediyor. Bu konuyu ekranlara taşıdık, okullarda Pako klüpleri kurduk. Pako bir simge haline geldi. Yapacağımız TV programında da amacımız hayvan sevgisini aşılamak ve sahipsiz hayvanlarında diğerleri kadar yaşamaya hakları olduğunu insanlara duyurmak" dedi.

TÜRKİYE'DE YABANCI DİL EĞİTİMİ

17- 19 Eylül tarihleri arasında, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, 1.Uluslararası Yabancı Dil Sempozyumu'nu düzenledi. "Avrupa Konseyi Yabancı Dil Eğitimi Ortak Çerçeve Programı ve Türkiye'deki Yabancı Dil Eğitimi" konulu bu sempozyumu Bursa muhabirimiz Ayşegül Uğur izledi. Ayşegül, sempozyumla ilgili olarak, sempozyum hazırlık komitesinde bulunan ve yabancı dil eğitiminin Avrupa Topluluğu'na giriş için önemli bir etken olduğunu vurgulayan, sempozyum düzenleme kurulu üyelerinden, Yrd. Doç.Dr. Çiğdem Karatepe ile bir söyleşi de yaptı.

Türkiye'de ilk kez gerçekleştirilen bu sempozyum, yurtdışından Mr. Frank Heyworth ve Dr. Janet French, yurtiçinden Hacettepe Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, ODTÜ, İstanbul Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi gibi birçok üniversiteden gelen öğretim üyeleriyle birlikte yaklaşık 122 katılımcıyla gerçekleşti.

BTK— Uludağ Üniversitesi yabancı dil eğitimi açısından ne durumda?

ÇK— Üniversitemiz bu yılın başında Avrupa Üniversiteler Birliği'ne kabul edildi. Yani yabancı dil eğitiminin Avrupa standartlarına uydurabilecek potansiyele sahip olduğu görüldü. Bu sempozyumda da uyguladığımız eğitim sisteminin gelişimine dair bilgiler veriliyor. Bu eğitim sistemini belirlerken her şeyi göz önünde bulundurmanız gerekiyor. Türkiye'nin kültürel, ekonomik, politik yönlerini de düşünerek en uygun ve en verimli sistemi oluşturma çabasındayız.

BTK—Avrupa Üniversiteler Birliği, Uludağ Üniversitesi'nin, hangi kriterleri göz önünde bulundurarak bu birliğe katılmasını uygun gördü?

ÇK—Uludağ Üniversitesi'nin eğitim programları, eğitimcilerin yaşı ve nitelikleri ve tabii bunların yanında diğer kriterler... Eğitim programları ve eğitimciler bir üniversitede asıl yapıyı oluşturan faktörler. Birçok üniversitede emekliye ayrılması gereken yüksek mertebedeki eğitimciler, mesleklerinden vazgeçemediği için, yeni eğitimcilerin yükselmesi engelleniyor, yani önerilerine bir ket vuruluyor. Üniversitemizde böyle yapılmaması önem taşıyan bir diğer faktör.

BTK—Türkiye'de de birçok üniversitede İngilizce, eğitim dili olarak kullanılıyor. Uludağ Üniversitesi de, eğitim dilini İngilizce olarak veren üniversiteler arasına girecek mi?

ÇK—Hayır, üniversitemizde eğitim dili Türkçe olacak; fakat tüm fakültelerde ilk yıl İngilizce hazırlık sınıfı olacak, daha sonra mesleğe yönelik eğitime geçilecek.

BTK—Türkiye'deki bir üniversitenin eğitim dilini İngilizce vermesi, o ülkeyi kültürel yönden ne derece etkiler? Ayrıca bazı kesimler bu uygulamayı gelişmişlikle, çağdaşlaşmayla eş değerde görüyor, siz?

ÇK—Oldukça önemli bir konu bu. Bir ülkenin kültürüne zarar vermeden bir dili öğrenmek ve

Ayrıca Bursa'nın çeşitli okullarından gelen öğretmenlerin de katılımı oldu. Avrupa Konseyi'nin resmi dillerinin Fransızca ve İngilizce olmasına karşın, kültür çeşitliliği ilkesine dayanarak ve Avrupa'nın bize sunduğu çok dillilik zenginliğini daha iyi yansıtmak amacıyla sempozyum sözlü ya da yazılı olarak Fransızca, İngilizce, Almanca ve Türkçe gerçekleşti.

Sempozyumda, bilim ve teknolojinin hızla ilerlediği dünyamızda, yabancı dil bilen ve bunu en verimli şekilde kullanarak evrensel bilgi ve değerlere ulaşabilen bireyler yetiştirilmesinin, ülkelerin geleceği için son derece önemli olduğuna; bu amaçla da, Milli Eğitim Bakanlığı'nın, Avrupa Konseyi Yabancı Diller Ortak Kriteri'ni de göz önünde bulundurarak, ülkemizde yabancı dil eğitiminin iyileştirmek ve geliştirmek için çalışmalar yaptığını değinildi. Fakat bu çalışmaların istenilen düzeyde yansıtılmadığı belirtilerek, "Yabancı dil eğitiminde ana sorun nedir? Nasıl daha etkili olunabilir?" sorularına yanıt arandı. Bu sorular, Cumhuriyetin kuruluşundan beri eğitim düzenimizde önemli adımlar atıldığı, ancak her değişikliğin de çağdaş gelişime ve ilerlemeye uygun olmadığı, bu nedenle de yerleşmiş bir bütünlük oluşturulmadığı gerçeğini ortaya

aynı zamanda öğretmek. Ne yazık ki ülkemizde birçok sorun var. Batıyı özenen "özenti" diye nitelendirileceğimiz kişilerce ana dilimiz oldukça fazla zarar görüyor da. Çağdaş olmak, ana diline zarar vermeden yabancı dil eğitimi en iyi şekilde almakla ya da vermekle olur. Eğitim dili İngilizce olan bir üniversitede, İngilizce'yi yarım yamalak öğrenmiş bir öğrencinin çok zarar gördüğü de bir gerçek. İngilizce eğitimi iyi olan kişilerce buralarda okumak zor olmaz, ama ya diğerleri. Ülkemizde ne kadar insan yeterli bir İngilizceye sahip! Ne yazık ki öğrenciler, sınavları geçecek kadar İngilizce öğreniyorlar. Akademik kariyer için İngilizce öğrenen çok az. Üstelik yalnızca İngilizce de değil. Almanca, Rusça, İspanyolca... İngilizce bir eğitim, tamamen Avrupa'nın gelişmiş olması, yani baskın olmasından kaynaklanıyor. Halbuki diğer dillerin de İngilizce kadar bilinmesi, öğrenilmesi gerekli. Avrupa da lise mezunu olan bir öğrencinin, beş farklı dil bilmesi arıyor. Türkiye'de en iyi koşullarda bile, en fazla üç dil. Ayrıca İngilizce eğitim veren okullarda birçok mühendis tanıyorum, mesleğine yönelik parça ismini falan çok iyi öğrenmiş, ama bir sempozyumda "merhaba, nasılsınız?" diyemiyor. İngilizce eğitim veren okullar, mesleki İngilizceye ağırlık verdiği için kişi, günlük yaşamda İngilizce konuşmuyor. Bu da sistemde olan yanlışlıklar. Sonuçta öğrenci mesleki açıdan yüksek bir skalaya sahip olabiliyor; ama yurtdışına gitmeye kalktığında yol soramayacak kadar bilgisiz duruma düşüyor.

BTK—Sempozyumda "plurilinguisme"den bahsedildi. Çok dillilik ya da çoklu eğitim anlamına gelen bu eğitim sisteminden söz eder misiniz?

çıkardı. Toplumun yabancılaştırılmasının, sosyolojik, pedagojik, psikolojik, dilsel ve kuramsal etmenlerden kaynaklandığı, bu durumda yabancı dil öğretimindeki gelişimi engellediği de vurgulandı.

Kimimizin "evet", kimimizin "hayır" dediği, son yıllarda gündemden düşmeyen Avrupa Birliği'ne katılmamız konusunda da sempozyumda kritikler yapıldı. Avrupa Birliği'ne katılımın büyük önem taşıdığına; kabul edilmemiş durumda vatandaşlarımızın, Avrupa Birliği'ne üye olan diğer ülkelerin vatandaşlarıyla sorunsuz bir kültürel diyalog ve işbirliğine girebilmeleri için yabancı dil eğitiminin şart olduğuna değinildi. Ancak bu şekilde oradaki sosyokültürel ve ekonomik avantajlardan yararlanma olanağı elde edeceğimiz vurgulandı. Avrupa Birliği'nin oluşum sürecinde dil söz konusu olduğunda ilk aklı gelen konunun Avrupa'daki kültürel çeşitlilik olduğu üzerinde durularak, Avrupa Birliği'nde yer alan ülkeler özellikle ekonomik açıdan ne kadar birlik içinde olsalar da, dilsel açıdan da bir o kadar ayrıklık ve çelişki içinde bulunduğu belirtildi. Dilsel yönden çeşitliliğin, Avrupa Birliği içerisinde hem olumlu hem de olumsuz yönde etki içerdiği, bu olumsuzluğu

ÇK—Plurilinguism, birçok dilin öğrenilmesini sağlayan bir sistem. Bir tane değil de birçok dilin öğrenilmesini sağlayacak bir sistem. Çok yönlü, kültürel yönden zengin ve kültür çeşitliliğine açık olan insanların onayladığı eğitim şekli. Yani hangi kıtaya giderseniz gidin insanlarla iletişim zorluğu çekmemenizi amaçlıyor.

BTK—Sempozyumda uluslararası bir seviye belirleme sınavından bahsedildi. Bu konuyu biraz açar mısınız?

ÇK—Örneğin Hollanda'da A parkurunda İngilizce bilgisine sahip olan biri, İngiltere'ye gittiğinde B ya da C parkurunda yer alıyor. Bu da "farklı ülkelerde farklı bir eğitim mi veriliyor ya da insanlar hangi kriterlere göre bu parkurlarda görülüyor" diye düşündürüyor. Bu kriterlerin belirlenerek, TOFEL gibi her ülkede uygulanacak bir seviye sınavı yapılmasını ve buna bağlı olarak da sınav girenlerin sertifikayla derecelendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Tabii sertifikadaki derece ya da belirlenen parkur her ülkede aynı kabul edilmeli.

aşma yolunun da çok dillilik= plurilinguisme, demokrasi, çok kültürlülük vb. kavramların yerli yerine oturtulması ve benimsenmesi ile çözümlenebileceği sonucuna vardı. Türkiye’de yabancı dilin hemen hemen iflas ettiği ya da tek yönlülüğe doğru kaydığı üzerinde de duruldu. Başta Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere, dünyanın başka ülkelerinde öğretilen yabancı dillerin sayısı her geçen gün arttırılırken, ülkemizdeki durumun bunun tam tersi olması, geleneksel olarak öğretilen Almanca ve Fransızca öğretiminin bile sınırlandırıldığı gündeme getirildi. Bununla da, yabancı dil öğretiminde yeniden yapılanma, yani yenilenme zamanının geldiği belirtilerek, çözüme yönelik öneriler tartışıldı.

Türkiye’de yabancı dil olarak yalnızca İngilizce’nin baskın olmasının nedeninin de Anglo-Amerikan sisteminin dünyada “globalleşme” adı altındaki hakim olma isteğinden kaynaklandığı söylendi. Yıllardır ülkemizde süregelen yabancı dil olarak İngilizce’nin öğretilmesinin ve “zorunlu seçmeli” ders olarak verilmesinin, öğrencilerin motive edici unsurlarını yok ettiği değerlendirildi. Buna bağlı olarak ülkemizde yabancı dil olarak tek bir dilin egemenliğine dayalı yabancı dil öğretimi yerine, öğre-

tim programlarında farklı dil seçeneklerine yer verilecek, her yaş grubuna ve toplumun her kesimine uygun programlarla yabancı dil öğretiminin yaygınlaştırılması gerektiği sonucu çıkarıldı.

Avrupa Birliği ülkeleri, özellikle mesleki yabancı dil öğretimi önemseyerek, öğretilen dillerin sayısını üçe çıkardığı, dil öğretiminde Avrupa Konseyi’nce belirlenen standartlar kullanıldığı ve o standartlara göre bilgi düzeyini belgelendirdikleri anlatıldı. Bu standartların, ülkemizde mesleki eğitim veren kurumlarda öğretilen yabancı dillere de uygulanarak, öğretime bir standart getirilip, içeriği ve amacı belli sınavlarla da belgelenecek uluslararası boyut kazandırılması gerektiği belirtildi. Özellikle turizm eğitiminde mesleki yabancı dile çok önem verilmesi gerektiği vurgulandı. Yabancı dilin kullanılmasının zorunlu olduğu bu gibi sektörlerde, mesleki yabancı dili, o sektörün kültürünü ve eğitimini alma zorunluluğu getirilerek öğrenilmesi gerektiği vurgulandı. Bunun yanında, öğrenilen yabancı dil ile anadil arasında hem dil aile grubu olarak, hem de yapısal olarak farklılık olması nedeniyle birçok hata yapıldığı belirtildi. Özellikle de öğrenilen yabancı dilin, dilbilgisel ve düşünsel mantığını kavrayamayan öğrencilerin, tümce kuru-

luşlarında ana dilin etkisinde kaldıkları üzerinde duruldu. Ayrıca, sözlü iletişimin birçok durumda sözsüz iletişim olarak adlandırılan beden dili (jest ve mimikler) ile bağlantılı olduğuna değinildi. Kültürden kültüre çeşitlilik gösteren beden dilinin de, yabancı dil öğretiminde özenle durulması gereken bir konu olduğu vurgulandı. Kültürlerarası iletişim bağlamında yabancı dil öğretimi yetiştirilmesinde ve yabancı dil öğretiminde beden dilinin, dil öğrenme ve öğretme sürecindeki yeri ve işlevi incelendi.

Dünyadaki siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmelerin çok dilliliğin ve çok kültürlülüğün benimsenmesine neden olduğu; bu durumda, erken yaşta birinci dil öğretimine başlanması gerektiği tartışılan bir diğer konuydu. Bunun uygulanabilmesi için gerekli ders araç-gereçlerinin, gerekli bilgi ve deneyime sahip uzmanlaşmış öğretmenler tarafından verilmesi gerektiği varılan sonuçlardan biri oldu. Bu konuda da sorunlu olduğumuz ve sorunların ortadan kaldırılması için, yabancı dil öğrenen öğrencilerin öğrenme stilleriyle, yabancı dil eğitimi sürecinde yer alan dinlenme, okuma, karşılıklı konuşma, sözlü anlatım ve yazılı anlatım gibi dil becerilerinin bütünleştirilmesini öneren eğitim modellerinin kullanılması gerektiği vurgulandı.

1. Uluslararası Exlibris Yarışması Sergisi

Hacettepe Üniversitesi ve Ankara Exlibris Derneği tarafından düzenlenen 1. Uluslararası Exlibris Yarışması ödül töreni 6-Ekim’de, Ankara Devlet Resim Heykel Müzesi’nde yapıldı. 44 ülkeden, 1171 sanatçının, 4247 eseriyle katıldığı yarışma, katılımcı sayısı bakımından bu alanda dünyada 2. sırada yer almaktadır.

Tören açılışında bir konuşma yapan Ankara Exlibris derneği başkanı Prof. Dr. Hasip Pektaş “Exlibrisin, ülkemizde de tanınmasından büyük mutluluk duyuyorum. Altı yaşında genç bir sanat kurumu olarak henüz ciddi bir mekana bile sahip değiken, uluslararası yarışma hedefini gerçekleştirebiliriz, ‘Exlibris Müzesi’ hayalini kuran Ankara Exlibris Derneği , bu sanatı tanıtmak amacıyla İstanbul’dan Erzurum’a, Samsun’dan Hatay’a kadar pek çok kentimizin yanında, Almanya’da, Kıbrıs’ta sergiler açmış, seminerler vermiştir” dedi. Pektaş, derneğin onur üyesi, exlibris koleksiyoncusu ve diplomat Benoit Junod’un 2008 yılında yapılacak olan kongrenin Ankara’da yapılmasını önerdiğini söyleyerek, ülkenin tanıtılmasında yalnızca futbolun değil, sanatsal çabaların da olabileceğinin

bilinmesinin özellikle medyamızın arz talep gereğiyle toplumu zevksizleştiren magazin kültürü yerine, estetik duyarlılığımızı arttıracak etkinliklere yer vermesini arzuladığını belirtti. Bu zor koşullar altında böyle bir yarışmanın düzenlenmesine destek verenlere teşekkürlerini sunan Pektaş, 371 sanatçının 747 exlibris çalışmasının bir yıl boyunca ülkemizi dolaşacağını, bu etkinliğin özellikle sanata ilgi duyanlar için bir çekim merkezi olmaya aday olduğunun söyledi.

Daha sonra kürsüye çıkan Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Tunçalp Özgen, “üniversite yalnızca bilim ve araştırma yapılan yer değil, aynı zamanda kültür ve sanatın aşılandığı yerdir. Öğre-

renciyi kendi bilim alanı öğretilir, ancak öğrenim döneminde sarf ettiği yıllar içinde kültür ve sanat aşılanmazsa, ileride de ülkemizde şu anda çektiğimiz sıkıntılarla karşı karşıya kalmaya devam ederiz. Ben de, üniversitemizin bu etkinlikte yer almasından mutluyum” dedi. Ardından Hacettepe Üniversitesi tarafında restore edilen eski Ankara evlerinden birinin exlibris müzesi olarak kullanılacağını müjdesini verdi.

Kültür Bakanlığı Müsteşarı Doç. Dr. Ali Alp’in bu çalışmalara emeği geçenlere teşekkür ve destek konuşmasının ardından ödül törenine geçildi.

ÖDÜLLER :

-Birincilik Ödülü (Hacettepe Üniversitesi Ödülü): Julian Dimitrov Jordanov (Bulgaristan)

-İkincilik Ödülü (Ray Sigorta Ödülü): Marin Gruve (Bulgaristan)

-Üçüncülük Ödülü (Yüzüncü Yıl Üniversitesi Ödülü): Vladimir Zuev (Rusya)

-T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Özel Ödülü: Martin R. Baeyens (Belçika)

-Çankaya Belediyesi Özel Ödülü : İlknur Dedeoğlu (Türkiye)

-Hacettepe Üniversitesi Özel Ödülü: Wojciech Luczak (Polonya)

-İstanbul Grafik Sanatlar Özel Ödülü: Sergey Hrapov (Ukrayna)

-Birinci Jüri Özel Ödülü (Atölye Alaturka Ödülü): Lembit Lõhmus (Estonya)

-İkinci Jüri Özel Ödülü (Mürşide İcmeli Ödülü): Mikhail Verkholtantsev (Rusya)

-Üçüncü Jüri Özel Ödülü (Dinçer Pilgin): Evgenij Bortnikov (Rusya)

MANSİYONLAR:

-H. Müjde Ayan (Türkiye) -Yuri Borovitsky (Rusya) -Jiri Brazda (Çek Cumhuriyeti) -Yunus Güneş (Türkiye) -Katsunori Hamanishi (Japonya) -Rea Simlikova (Çek Cumhuriyeti) -Mauricio Schwarzman (Arjantin) -Andrey Machanov (Rusya) -Juri Jakovenko (Beyaz Rusya) -Katarina Vavrova (Slovak Cumhuriyeti)

Savaş Volkan Genç - Alper Kurul

Pharmaceutical Students’ Association-Avrupa Eczacılık Öğrencileri Birliği) ve IPSF (International Pharmaceutical Students’ Federation-Dünya Eczacılık Öğrencileri Birliği) de tanıtıldı. Kongreye katılan EPSA Yönetim Kurulu Üyesi Sergei Ganchev yaptığı konuşmada düzenlenen bu kongrenin Türk Eczacılık Öğrencileri için büyük bir sıçrayış olduğunu, uzun yıllardan beri EPSA içerisinde çok aktif olarak yer alan Türk eczacılık öğrencilerinin bu kongreye daha da güçlendiklerini, EPSA Yönetim Kurulu olarak bu tür faaliyetleri her zaman destekleyeceklerini söyledi. Toplam 18 posterin sunulduğu kongrede “Bireysel İlaç Tasarımı-Farmakogenomik” başlıklı poster oldukça dikkat çekiciydi.

“Son yıllarda genetik biliminde yaşanan gelişmelerin eczacılık alanına da yansımaları farmakogenomik yeni bir bilim dalı olarak ortaya çıkmasına ve bilim adamlarının bireysel ilaç tasarımına yönelmesine neden oldu. Böylece hastalık semptomları (belirtileri) yerine nedenlerini ortadan kaldıracak, bireyin genetik yapısına özgün bir ilaç formüle edilecek, yan etkiler en aza indirilebilecek. Doktorlar hastaların genetik profillerine göre farklı hastalar için farklı tedavi yöntemleri uygulayabilecekler. Bireysel ilaç tasarımı yalnızca tedavide değil, koruyucu hekimlikte de yararlanılacak, riskli hasta grupları belirlemlenip hastalıklardan korunma stratejileri geliştirilecek. Bu da erken tanı ve etkin tedaviye olanak sağlayacak.”

Organizasyonda katılımcılar için kongre dışı etkinlikler de düzenlendi: Mersin şehir turu, Kız Kalesi, Cennet ve Cehennem’e gezi, Gala yemeği bu etkinliklerden bazılarıydı.

H a l i l T e k i n e r

Ulusal Eczacılık Öğrencileri Kongresi

1.Ulusal Eczacılık Öğrencileri Kongresi, 3-4 Ekim tarihlerinde, Mersin’de düzenlendi. Mersin Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nin ev sahipliğini yaptığı bu kongreye ülkemizdeki diğer eczacılık fakültelerinden de çok sayıda öğrenci katıldı.

Avrupa Birliği ve Eczacılık, İlaç Sanayinde Ar-Ge Çalışmaları, Kamu Eczacılığı, Farmasötik Bakım, Türkiye ve Dünyada Eczacılıkta Yüksek Lisans Eğitimi ve Klinik Eczacılık gibi konular hakkında bilgilerin verildiği bu kongrede, EPSA (European